Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar Faunatar

HIEKKASKINKKI

I. ROHTOSKINKKI
Scincus scincus
(Engl. Common Skink, Sand Fish)

Hiekkaskinkki kuuluu liskojen alalahkoon *(Sauria)* ja siinä skinkkiliskojen heimoon *(Scincidae)*, joka on liskoheimoista laajin. Hiekkaskinkki viihtyy nimensä mukaisesti hiekan alla ja eläin onkin sopeutunut tähän elämäntapaan täysin. Sylinterimäinen ruumis, pienet silmät, lyhyet raajat, töpöhäntä ja kova kuononkärki auttavat hiekassa sukeltelua.

Hiekkaskinkki nimensä mukaisesti on kotoisin hiekkaisilta, kuivilta ja kuumilta aavikoilta Pohjois-Afrikasta, Lähi-Idästä ja Arabiasta. Beduiinit ovat vuosisatojen ajan käyttäneet tätä lajia ruoakseen kuivilla, ravintoköyhillä aavikoilla vaeltaessaan. Pitkiä aikoja lajia tuotettiin Eurooppaan ja muualle maailmaan, koska sen uskottiin omaavan sairauksia parantavia kykyjä. Saksaksi lajin nimi onkin edelleen "Apothekerskink" !

Hiekkaskinkki viettää valtaosan valoisasta ajasta hiekan alle kätkeytyneenä, mutta sen saattaa nähdä etsimässä ruokaa hiekan päällä keskellä päivääkin.

Ruumiinrakenteeltaan hiekkaskinkki on sukkulamainen ja sen suomut ovat kovat ja kiiltävät. Sen kova ja terävä kuononkärki toimii kuin pienen pieni lapio skinkin tunkeutuessa hiekan alle piiloon. Väritykseltään skinkki naamioituu hiekkaan vaikka kulkisi hiekan päälläkin: selkäpuolelta skinkki on punaisenruskea, vaaleankeltainen tai punertavankeltainen - yksilöllisiä eroja on paljonkin. Selässä on useita ruskehtavia raitoja. Vatsasta lisko on valkoinen.

Täysikasvuisen hiekkaskinkin pituus on noin 20 cm.

Hiekkaskinkki kaipaa talvilevon noin 10 asteessa 4-6 viikon ajan. Talvilepoon ei tule siirtyä yhdessä yössä, vaan asteittain päivän pituutta ja lämmitysaikaa lyhentämällä. Takaisin normaaliin 12 tunnin päivään siirtyminenkin tehdään asteittain.

TERRAARIO

Koska hiekkaskinkki elää valtaosan ajastaan hiekan alla terraarion pohjalla, on terraarion pohjapinta-ala korkeutta ratkaisevampaa. Jonkinlaisen minimin kolmen skinkin terraariolle antaa 60 x 50 x 50 cm kokoinen terraario. Varmista terraarion riittävä koko jo ostotilanteessa Faunattaren henkilökunnalta.

Terraarion pohjalle laitetaan ainakin 15 cm paksu kerros raekooltaan 0,5-1 mm hienoa hiekkaa. Hiekan alin kerros on suositeltavaa pitää aavistuksen verran kosteana, jotta skinkkien on helpompi kaivautua siihen. Helpoiten alimman kerroksen saa kostutettua terraarion pohjalle asetetulla letkulla. Tulee kuitenkin huolehtia, ettei terraariosta tule liian kosteaa ja tarkkailla, ettei hiekkaan ala kehittyä hometta. Muuta kostutusta terraario ei tarvitse, onhan hiekkaskinkki aavikkolaji.

Hiekkaskinkin terraarion tulee olla suhteellisen kuuma. Peruslämpö voi olla noin 25-30 astetta, mutta lämmittelypaikalla lämpö saa kohota 40 asteeseen. Lämmönlähteenä toimii hyvin hehkulamppuspotti, joka suojataan siten, ettei lisko voi siinä itseään polttaa. Terraarion alle voidaan sijoittaa lämpömatto, joka saa peittää terraarion pohjapinta-alasta korkeintaan 1/3-osan.

Terraarioon on hyvä laittaa UV-lamppu, joita myydään lemmikkieläinliikkeissä. UVB-säteiden avulla skinkki kehittää ihollaan D3-vitamiinia, joka

vaikuttaa eläimen kalsium-aineenvaihduntaan. UVA-säteellä on todettu olevan liskoille psykologinen vaikutus, eli se vaikuttaa mm. lisääntymis-intoon ja yleiseen aktiivisuuteen. On muistettava, että UV-säteet eivät tule lasin läpi, joten lamppu sijoitetaan joko terraarion sisäpuolelle tai esim. verkkokaton päälle.

Yöksi terraarion valaistus ja lämmitys sammutetaan. Lämpötila saa laskea yöksi 18-20 asteeseen.

Hiekkaskinkki juo harvoin - jos koskaan, mutta siitä huolimatta terraarioon on hyvä laittaa pieni vesikuppi. Vesiastian tulee olla matala, sillä hiekkaskinkki on kehno uimari ja saattaa hukkua liian syvään vesiastiaan. Vesi pidetään puhtaana vaihtamalla se päivittäin.

Skinkkiterraarioon laitetaan luolia, kiviä, oksia ja kasveja antamaan skinkeille lisäpiiloja. Luoliksi soveltuvat lemmikkieläinliikkeissä myytävät luolat, lisäksi voidaan käyttää kukkaruukun puolikkaita ja muita turvallisia piilopaikkoja.

Kivirakennelmat tule tehdä turvallisiksi skinkeille, sillä skinkit romauttavat huterat kivikasat helposti ja jäävät niiden alle puristuksiin. Raskaat kivet laitetaan suoraan pohjalasin päälle, jotta skinkit eivät ryömi niiden alle. Akvaario-silikonia käyttäen voi kivistä liimata tukevia rakennelmia, jolloin skinkit voivat nukkua kivien alla ja paistatella päivää niiden päällä.

RAVINTO

Luonnossa hiekkaskinkki syö periaatteessa kaiken, mitä karulta aavikolta saa suuhunsa napattua.

Skinkeille kelpaavat toiset liskot, pienet skorpionit ja joidenkin tutkijoiden mukaan jopa kasvikset. Terraario-oloissa ravinto koostuu niveljalkaisista.

Ruokavalio tulisi pitää mahdollisimman monipuolisena. Skinkin pääasiallinen ravinto koostuu lemmikkieläinliikkeissä myytävistä jauhomadoista, kenttä- ja kotisirkoista, kiharasiipisistä kärpäsistä, vahakoin toukista, pienen pienistä torakoista, buffalomadoista ja muista elävistä ruokaeläimistä. Kesäisin ruokavaliota voidaan täydentää ulkoa kerätyillä toukilla, madoilla, sirkoilla, hämähäkeillä ym. Hiekkaskinkille voidaan antaa myös pieniä paloja sisäelimiä. Sisäelinten palat tarjotaan heiluttelemalla pinseteillä ruokaa hiekan päällä, sillä liikkumattomaan ruokaan skinkki tuskin kiinnittää huomiota.

Ruokaeläimet pölytetään kalkki-vitamiiniseoksessa ennen tarjoamista.

Lisätietoa hiekkaskinkin ruokinnasta voi kysyä läheisestä Faunatar-ketjun myymälästä.

LISÄÄNTYMINEN

Sukupuolten tunnistaminen saattaa olla hankalaa, sillä lajin sukupuolien erot ovat hyvin pienet. Uros on naarasta kookkaampi. Uroksen hemipenispullistumat hännäntyven sivuilla ovat suhteellisen pienet. Lisääntymisaika alkaa toukokuussa ja jatkuu heinäkuuhun asti. Urokset saattavat tapella kiivaasti reviireistä, joten niiden pitämistä samassa terraariossa ei suositella. Naaraiden halukkuus paritteluun ei yleensä ala heti parittelukauden alusta, vaan parittelu tapahtuu vasta toukokuun lopulla, jolloin pari parittelee yleensä kerran päivässä.

Naaras munii terraario-oloissa yleensä kesä-heinäkuussa.

MUUTA HUOMIOITAVAA

Toisin kuin nisäkkäät eivät matelijat odota hoitajaltaan yhteisiä seurusteluhetkiä. Liiallinen käsittely saattaa pahimmassa tapauksessa aiheuttaa niille stressiä, josta saattaa seurata ruokahaluttomuutta ja muita ongelmia. Jos lisko lakkaa pitkäksi aikaa syömästä, käyttäytyy oudosti tai on sairaan oloinen, ota yhteyttä matelijoihin perehtyneeseen eläinlääkäriin.

Huolehdi hygieniasta, monet matelijat saattavat kantaa luonnollisena suolistobakteerinaan salmonellabakteeria

Teksti ja kuvat © Faunatar-ketju. Ohjeen jakaminen ja kopiointi sallittu ainoastaan Faunatar-ketjun myymälöille.